บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ลูกค้าที่อยู่ในเขตพื้นที่ให้บริการของศูนย์บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ในเขตกรุงเทพมหานคร

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้มาจากลูกค้าที่ใช้บริการศูนย์บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 แห่ง จากศูนย์บริการทั้ง 7 แห่ง โดยใช้ตัวอย่างตามความสะดวก (convenience sampling)

เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร (นราศรี ไววนิชกุล และ ชูศักดิ์ อุดมศรี 2547: 133)

$$n = \frac{Z^2 PQ}{B^2}$$

n = แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

B = แทน ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (0.05)

Z = แทน ค่าสถิติ (ค่ามาตรฐาน)ที่ระดับความเชื่อมั่นที่กำหนดไว้ 95 % $Z = 1.96$

P = แทน ความน่าจะเป็นของประชากร (0.5)

$Q = 1 - P$

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดความน่าจะเป็นของประชากรเท่ากับ 0.5 ต้องการความเชื่อมั่น 95% และยอมให้คลาดเคลื่อนได้ 5% = 0.05

ดังนั้นจึงแทนค่าได้ ดังนี้

$$n = \frac{(1.96)^2 (0.5)(0.5)}{(0.05)^2}$$

$$n = 385$$

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยสำรวจได้จึงเท่ากับ 385 คน และเก็บข้อมูลเพิ่มอีก 15 คน เพื่อสำรองความผิดพลาด งานวิจัยครั้งนี้จะใช้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎี รวมถึงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยคำถามเป็นลักษณะคำถามปลายปิด (close-ended question) แบบที่มีให้เลือก 2 คำตอบ (dichotomous choices) และแบบที่มีให้เลือกหลายคำตอบ (multiple choices)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของลูกค้าต่อศูนย์บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ในเขตกรุงเทพมหานคร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด (close-ended question) แบบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียวจากคำตอบให้เลือกมากกว่า 2 คำตอบขึ้นไป (check list) โดยเป็นคำถามแบบมาตรส่วนประมาณค่า (rating scale method) 5 ระดับ มีระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (interval scale) จำนวน 28 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบเพื่อวัดความพึงพอใจของลูกค้าที่ใช้บริการในด้านบริการ ด้านราคาค่าบริการ ด้านสถานที่บริการ ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านพนักงานผู้ให้บริการ ด้านกระบวนการให้บริการ และด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของการให้บริการ

การจัดระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาค (interval scale) มี 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจน้อยที่สุด

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้เกณฑ์ในการแบ่งระดับการหาช่องกว้างของอันตรภาคชั้น (class-interval) ดังนี้ (พรรณทิพา บุญชัย และคณะ 2545 : 37)

$$\text{ช่วงกว้างของข้อมูลแต่ละชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด - คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5-1}{5}$$

$$= 0.80$$

ดังนั้น เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจโดยรวมต่อศูนย์บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ในเขตกรุงเทพมหานคร แบ่งได้ ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อรวบรวมปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อประกอบการสรุปผลการศึกษาวิจัยจากข้อมูลเชิงปริมาณ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร บทความ ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตของการวิจัย

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร เพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบทดสอบ จะได้มีความชัดเจนตามความมุ่งหมายของการวิจัยยิ่งขึ้น

3. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ให้ครอบคลุมตามความมุ่งหมายของการวิจัย

4. นำแบบสอบถามที่ได้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำมาแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไข และเสนออาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity)

6. ปรับปรุงแบบสอบถามแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายก่อนนำไปทดลองใช้ (try out) โดยนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์นั้นไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ด้วยวิธี Cronbach's Alpha coefficient (กัลยา วานิชบัญชา 2546 : 449)

7. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

การจัดเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ได้จัดเก็บรวบรวมข้อมูลโดย

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) จัดเก็บโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และให้พนักงานสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ซึ่งหน้า

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) รวบรวมโดยการศึกษาค้นคว้าเอกสาร วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแหล่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ มาประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (editing) ตรวจดูความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

2. การลงรหัส (coding) โดยนำแบบสอบถามที่ตรวจถูกต้องแล้วมาลงรหัส

3. การประมวลผลข้อมูล โดยนำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วมาบันทึกและประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์เชิงพรรณนาและทดสอบสมมุติฐาน ซึ่งแยกการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นส่วนต่าง ๆ ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics)

หอสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

3.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ ของกลุ่มตัวอย่างในด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

3.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้บริการศูนย์บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

3.2 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติอนุมาน (inferential statistics) ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

3.2.1 สมมุติฐานกำหนดว่าลูกค้าที่ประกอบอาชีพต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของศูนย์บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน โดยใช้สถิติ F-test ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม เพื่อใช้ทดสอบสมมุติฐาน

3.2.2 เปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ที่มีต่อผู้ให้บริการ และรูปแบบบริการ โดยใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Fisher's Least Significant Difference (LSD)

4. ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด โดยทำการรวบรวมปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อประกอบการสรุปผลการศึกษาวิจัยจากข้อมูลเชิงปริมาณ

5. ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic)

เป็นหลักการที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล นำเสนอข้อมูลและคำนวณค่าสถิติเบื้องต้น ซึ่งเป็นการอธิบายหรือบรรยายลักษณะของข้อมูลที่เก็บรวบรวม แต่จะไม่สามารถอ้างอิงถึงลักษณะประชากรได้ จึงเป็นการสรุปถึงลักษณะของข้อมูลกลุ่มที่ศึกษา (กัลยา วานิชย์บัญชา 2545: 39) อันประกอบด้วย

1.1 ค่าสถิติร้อยละ (percentage)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

โดย f แทน ความถี่ของข้อมูล

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

โดย $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัว

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum(X-\bar{X})^2}{(n-1)}}$$

โดย n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

1.4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (α -Coefficent) ของครอนบัค (Cronbach) (กัลยา วานิชย์บัญชา 2546: 449)

$$\alpha = \frac{k\overline{covariance}/\overline{variance}}{1+(k-1)\overline{covariance}/\overline{variance}}$$

α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

k แทน จำนวนคำถาม

$\overline{covariance}$ แทน ค่าเฉลี่ยของค่าแปรปรวนร่วมระหว่างคำถาม

$\overline{variance}$ แทน ค่าเฉลี่ยของค่าแปรปรวนของคำถาม

2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistic)

2.1 สถิติ F-test โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม (กัลยา วานิชย์บัญชา 2545: 142) ใช้ทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้สูตร ดังนี้

ตารางที่ 3.1 ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

แหล่งแปรปรวน หรือ แหล่งความผันแปร	องศาแห่งความเป็นอิสระ (df)	ผลบวกกำลังสอง (SS)	ผลบวกกำลังสองเฉลี่ย (MS)	F
ระหว่างกลุ่ม	k-1	SS_b	MS_b	MS_b/MS_w
ภายในกลุ่ม	n-k	SS_w	MS_w	
รวม (Total)	n-1	SS_t		

สถิติทดสอบ $F = \frac{MS_b}{MS_w}$

F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่มตัวอย่าง (mean square between treatment)

MS_w แทน ประมาณของความแปรปรวนภายในกลุ่มตัวอย่าง (mean square between error)

$MS_b = SS_b/(k-1)$

$MS_w = SS_w/(n-k)$

SS_b แทน ผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่มตัวอย่าง

SS_w แทน ผลบวกกำลังสองภายในกลุ่มตัวอย่าง

k แทน จำนวนกลุ่ม

n แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง

k-1 แทน degree of freedom สำหรับความแปรผันระหว่างกลุ่ม

n-k แทน degree of freedom สำหรับความแปรผันภายในกลุ่ม

กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 หรือระดับความเชื่อมั่น 95% เพื่อดูว่ามีคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน โดยใช้วิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD) (กัลยา วานิชบัญชา 2545: 332-333)

$$LSD = t_{1-\alpha/2;n-k}\sqrt{MSE[1/n_i + 1/n_j]}$$

เมื่อ $t_{1-\alpha/2;n-k}$ แทน ค่าที่ใช้พิจารณาในการแจกแจงแบบ t-test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และชั้นห่างความเป็นอิสระภายในกลุ่ม

MSE แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม (MS_w)

n_i แทน จำนวนข้อมูลของกลุ่ม i

n_j แทน จำนวนข้อมูลของกลุ่ม j

3. สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมาย ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (sum of squares)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degrees of freedom)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นสำหรับบอกนัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05